

Azt már végképp nem merete hinni, hogy a Jóslat színpadra is kerül, ám rövid idő alatt erre is sor került, hiszen Szigligeti Ede, a Nemzeti Színház akkori igazgatója szinte nagyítóval kereste azt a magyar drámaíró, aki eredeti darabot ír. S bár az akadémia nem tartotta jónak, Szigligeti nagyon is bátran felvállalta a bemutatását. A Jóslat elég szép sikert aratott, (huszonnégy alkalommal került színre) s az akadémiával ellentétben, a sajtó felfedezte Csikyben a „nem mindennapi tehetséget”. Szigligeti, tapasztalt színházi ember lévén, nagy mértékben hozzájárult a sikerhez, hiszen kivételes gonddal figyelt az előadásra. Felbuzdulva a Jóslat sikerén, néhány hónappal később ismét pályázik a Teleki-díjra, *Janus* című tragédiájával, amelyben, elhagyva a mese világát, a pogányság és a kereszténység közötti küzdelmek területére kalandozik. Ismét ő kapja a száz arany pályadíjat, s darabja szintén a Nemzeti színpadára kerül 1877. október 15-én. 1878-ban súlyos beteg lesz, az aradi szülői házában fekszik hosszú ideig, ahol édesanyja és testvére ápolja. Itt kapja a nagy hírt: *Ellenállhatatlan* című darabjával elnyerte az akadémia legnagyobb jutalmát, a 400 aranyos Karácsonyi díjat. Ettől egyből talpra áll, s visszamegy Temesvárra, majd Pestre utazik. Az *Ellenállhatatlan* premierjére 1878. október 11-én kerül sor, de mindössze ötször játszik. A darab bemutatója előtt egy héttel, tanítás közben elájul, majd betegsége hivatkozva fél év szabadságot kér a püspöki hivataltól, és Budapestre költözik. Ugyanezen év decemberében Párizsba utazik, itt éri a hír, hogy a Kisfaludy Társaság tagjává választották, Horváth Mihály megüresedett helyére. És újabb Teleki-díj, a *Bizalmatlan* című vígjátékáért. Tulajdonképpen ez a darab készíti elő a *Proletárokat*. Minden átmenet nélkül szakít eddigi stílusával, mondanivalójával, és teljes egészében a magyar társadalom felé fordul. Ő teremti meg az új drámatípust, a realista társadalmi drámát.

(folytatjuk)

* * *

Egy erdélyi örmény közmondás és költészeti kapcsolata

A közmondás értelme magyarul: Van ember ki ezerrel ér fel - és van ember, ki egygyel sem ér fel. Ez az erdélyi örmények által használt nyelven, átírva latin betűkkel, így hangzik:

Gá márt vov g'ázse házár, - u gá márt, vov megmén ál csh' ázse.

A közmondás érdekessége, hogy Hovhannesz Erzinkaci örmény költőnek, aki 1230-ban született és 1293-ban halt meg, van egy rövid verse, amelynek ugyanez az alap gondolata. Lothár László műfordításában ez így hangzik:

*Van ember, aki egymaga ezret ér,
s van ezer más, aki egyet sem ér.
És az, aki egymaga ezret ér -
hülyék szemében garast sem ér.*

Kérdés, vajon a 13-ik századi költő a nép ajkán általánosan ismert közmondást teljesítette ki a versben, vagy éppen fordítva: a költő által frappánsan megfogalmazott gondolat alakult át népi közmondássá? Az irodalom- és kultúrtörténetben mindkettőre akad példa.

* * *

Lapzártakor érkezett

Egy per - és az ítélet

A Pesti Központi Kerületi Bíróság I. fokon ítéletet hozott az Országos Örmény Önkormányzat felperes által az Erdélyi Örmény Gyökerek Szerkesztősége alperes ellen sajtó helyreigazítás iránt indított perében. Az alábbiakban közöljük - kivonatossal - a nem jogerős ítéletet.

- Szerkesztőség -

Országos Örmény Önkormányzat (1055 Bp. Deák F. u. 17.) felperesnek Erdélyi Örmény Gyökerek Szerkesztősége (1015 Bp. Donáti u.7/a.) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében meghozta az alábbi

ÍTÉLETET:

Kötelezi a bíróság alperest, hogy a jogerős ítélet kézhezvételét követő 8 napon belül az „Erdélyi Örmény Gyökerek” című lap legközelebbi számában ugyanazon a helyen, ugyanazon módon az alábbi helyreigazítást tegye közzé:

Az Erdélyi Örmény Gyökerek című lap 2002. márciusi számának „Az örmények és a pénz - milyen örmények és milyen pénz ?” című cikkében valótlanul állítottuk, hogy az Országos Örmény Önkormányzatban egyáltalán nincs szervezett tevékenység.

Fentieket meghaladó részében a bíróság felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a bíróság felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg alperes kiadójának **5.150.- Ft** (Ötezer-egyszázötven forint) perköltséget.

INDOKOLÁS:

A perben a bíróság a következő tényállást állapította meg:

Az Erdélyi Örmény Gyökerek című kiadvány 2002. márciusi számának „Az örmények és a pénz - milyen örménynek és milyen pénz?” című cikkében az alábbiak jelentek meg:

„a testület (ti.: Az Országos Örmény Önkormányzat) például nem tudott elszámolni az 1996-ban egyszeri állami vagyonjuttatásként kapott részvényekkel.”

„hiányzik-e az a tízmillió, amelyet nem találnak.”

„de kik ezek az örmények, akik tíz milliót kézen-közön elhánynak?”

„ valami nincs, nagyon nincs rendben az Országos Örmény Önkormányzat működése körül”

„mit és kiket képviselnek az elnökségben túlsúlyban lévő Szovjetunióból betelepült örmények, csak nem az elnök úr bebetonozását és magyar-örmény ellenes határozatainak biztosítását? ”

„Egyáltalában szervezett tevékenység nincsen ” (ti. az Országos Örmény Önkormányzaton belül)

„Hiszen az évszázadok óta itt élő) örmény gyökerű magyarok a történelmi örménység jó nevét piszkítják be azok, akik mindent kisajátítva, mint „az örmények szerepelnek;”

„s aki ma nem tud tíz millió forinttal (közpénzzel) elszámolni (ti. az Országos Örmény Önkormányzat elnöke)”

„A most elszámolni nem tudó országos elnök, Avanesian Alex volt.”

„Egy szaros tehén bepiszkolja az egész csordát!” (erdélyi-örmény közmondás)

A kereset **túlnyomórészt nem alapos.**

A bíróság a becsatolt iratokból megállapította, hogy felperes a keresetindítás előfeltételül megszabott törvényes határidőket megtartotta, ezért érdemben foglalkozott a keresettel.

A **Ptk. 79. § (1)** bekezdése szerint, ha valakiről napilap, folyóirat (időszaki lap), rádió, televízió, vagy filmhíradó valótlan tényről közöl, vagy híresztel, illetőleg való tényeket hamis színben tüntet fel - a törvényben biztosított egyéb igényeken kívül - követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyikből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetőleg melyek a való tények (helyreigazítás).

A Legfelsőbb Bíróság **Pk. 14.** sz. állásfoglalása szerint a kifogásolt közlemény tényállításának valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani.

ad 1,2,3,8,9,10.

A bíróság az 1., 2., 3., 8., 9. 10. sz. alatt kifogásolt szövegrészeket, miután ezen szövegrészek ugyanazon tárgyra vonatkoztak, vagyis arra, hogy az Országos Örmény Önkormányzat, illetve annak elnöke nem tudott elszámolni a 10 millió Ft-os egyszeri vagyонjuttatással, amelyet 1996-ban részvények formájában kapott, ugyanazon körben értékelte.

A **Pp. 164. § (1)** bekezdése, illetve a **PK. 14.** állásfoglalás alapján alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a cikk ezen részletei nem állítottak valótlan.

A becsatolt iratokkal alperesek megfelelően bizonyították, hogy ezen állításuk nem volt valótlan.

A bíróság e körben kiemelt súllyal értékelte az Állami Számvevőszék alperesek által becsatolt jelentését az Országos Örmény Önkormányzat pénzügyi és gazdasági tevékenységének vizsgálatáról.

Ez a jelentés közokirat formájában értékeli az Országos Önkormányzat pénzügyi, gazdasági tevékenységét, beleértve az egyszeri vagyонjuttatás sorsát is. Ezen jelentés többek között az alábbi megállapításokat teszi:

a/ **Az egyszeri vagyонjuttatásból származó többletforrások valós nagyságrendjét és felhasználását nem lehetett nyomon követni,** a rendkívül súlyos pénzügyi és számviteli szabálytalanságok miatt,

b/ **A rendelkezésre álló információkból nem lehetett megállapítani, hogy az egyszeri vagyонjuttatás felhasználása hogyan szolgálta az önkormányzat működését, az örmény kisebbségi célok megvalósítását.**

c/ **Könyvvezetési és beszámoló készítési kötelezettségének az önkormányzat az előző vizsgálatot követően 1999-ig nem tett eleget.**

d/ **Az önkormányzat pénzkezelése szabálytalan.**

e/ **A gazdálkodási fegyelem súlyos megsértése miatt az önkormányzat elnökének felelősségét is felvetettük.**

f/ **Az egyszeri vagyонjuttatásként kapott részvények hasznosításával kapcsolatban a vizsgált időszak 1999-2000. év mérlegadatai részvényt, vagy értékpapírt nem tartalmaznak,**

g/ **A főkönyvi számlákon értékpapír eladásra, illetve vételre utaló gazdasági eseményt nem rögzítettek.**

h/ **A vizsgált időszakot megelőző években 1996-1998-ban az önkormányzatnál könyvvezetés nem történt, ezáltal beszámoló készítési kötelezettségének sem tett eleget, (az Országos Örmény Önkormányzat elnökének erre vonatkozó nyilatkozata nem felel meg a számvitelről szóló 1994. évi XVIII. tv-ben foglaltaknak. Emiatt a fentiek alapján az elnök felelős.**

i/ **Az előző, 1997. évi, a jelenlegivel azonos témájú számvevőszéki vizsgálat jelentése szerint a vagyонjuttatásként kapott MOL-részvényeket értékesítették 29.767.000.-Ft-ért, és diszkont kincstárjegyeket vásároltak, amelynek hasznosításáról az Országos Örmény Önkormányzat elnökének nyilatkozatát az 5. sz. melléklet tartalmazza. A tételek összege sem a fenti értékkel, sem a nyilatkozatban megjelölt összeggel nem egyezik meg. A nyilatkozat nem megalapozott,**

j/ **A felhasználás egyes tételei, megállapodásokkal, számlákkal és egyéb bizonylatokkal nincsenek alátámasztva.**

k/ **A folyamatos könyvvezetés hiánya miatt az önkormányzat bevétele és kiadása - ezen belül a vagyont megtestesítő értékpapír felhasználása az ellenőrzés számára nem volt nyomon követhető.**

Ez a vagyoni helyzet áttekintését, illetve ellenőrzését részben megghiúsította, illetve megnehezítette.

l/ **A vagyonvesztés értéke valószínűsíthetően az előző számvevőszéki jelentésben megállapított értéknek 29.767.000.- Ft-nak felel meg."**

A bíróság álláspontja szerint a közpénzekkel történő elszámolás körében szigorúan és szűken értelmezhető csak a vonatkozó törvények, illetve számviteli jogszabályok alkalmazásának kötelezettsége.

Ebből kiindulva az ÁSZ jelentésből megállapítható volt, hogy elszámolási kötelezettségének az Országos Örmény Önkormányzat a hatályos jogszabályoknak megfelelően nem tett eleget.

Ezen körben a bíróság nem találta elfogadhatónak a felperesi elnök által tett írásbeli nyilatkozatokat, miután ezek semmiféle okirattal, bizonylattal, számlával alátámasztásra nem kerültek.

A felperes által beterjesztett elszámolás önmagában is ellentmondásos volt, egyrészt nem merítette ki a vagyonyjuttatásként kapott részvények **teljes ellenértékét**, másfelől pedig alperes által bizonyítottan olyan szervezeteket vont be felperes a vagyonfelhasználás körébe, amelyek az adott időszakban semmilyen formában hivatalosan nem léteztek. (Örmény Egyház, Örmények Egyházközsége)

A hivatkozott számvevőszéki jelentés alapján az elszámolás nem történt meg, ezzel egyenértékű az a számvevőszéki kijelentés, miszerint „*olyan súlyos, számviteli törvénnyel kapcsolatos, illetve elszámolási szabálytalanságok derültek fényre, amelyek megghiúsították az egyszeri vagyonyjuttatás nyomon követését*”, így tulajdonképpen az azzal való elszámolást.

A közpénzekkel való elszámolás csak azon esetben tekinthető teljesítettnek, ha az minden szempontból megfelel a vonatkozó és hatályos számviteli és egyéb jogszabályoknak. Ebben az esetben pedig felperesi önkormányzat részéről ezen feltételek nem teljesültek.

Mindezek alapján a bíróság a kereset 1., 2., 3., 8., 9., 10. pontját nem találta megalapozottnak.

ad 4.,5.,7.

Ezekre a pontokra nézve a bíróság megállapította, hogy ezen kijelentésekkel a cikk írói véleményeket fogalmaztak meg a felperesi kisebbségi önkormányzat működésével kapcsolatosan.

Az, hogy valami rendben van, vagy nincs rendben, mindig relatív állapot, mindig az értékelő személy helyzetétől, értékrendjétől, hovatartozásától függ. Egyértelműen az értékalkotás kategóriájába tartozik, erre nézve pedig helyreigazításnak helye nincs.

A bíróság ezért ezen pontok vonatkozásában is megalapozatlannak találta a keresetet.

Természetesen, amennyiben ezen vélemények sértik felperes személyiségi jogait, illetve neki egyéb módon sérelmet, vagy hátrányt okoztak, úgy módja és lehetősége van felperesnek ezzel kapcsolatos igényét más jogalapot megjelölve érvényesíteni.

ad 6.

A kereseti kérelem e pontjára nézve szintén alperest terhelte annak bizonyítása, hogy semmiféle szervezett tevékenység nincs a felperesi önkormányzaton belül.

Ezen tényeket pedig alperes a per során nem bizonyította, így erre a pontra nézve a felperesi keresetet a bíróság megalapozottnak találta.

Az örmény közmondás közreadásával a bíróság álláspontja szerint közmondásba burkolt véleményt fogalmaztak meg a cikkírók a felperesi önkormányzatról, bár ez a vélemény kétségtelenül negatív volt. Véleményre nézve helyreigazításnak nincs helye, így erre a pontra nézve szintén nem találta a bíróság megalapozottnak a felperesi keresetet, (ld. még 4.-5.-7. pontban leírtakat)

* * *

Tájékoztató a Magyarigazolvány átvételéről

A kérelem beadása helyén a kérelmezőnek meg kellett jelölnie az igazolvány tervezett átvételi helyét. Amennyiben Budapesten kérte az átvételt a kérelmező, így az igazolványt a

Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala
(1056 Budapest Váci u. 62-64., telefon: 36-1-/317-5343)

földszintjén lehet átvenni. Az igazolvány elkészüléséről és átvételéről értesítést nem küldenek. A kérelem beadásának helyén lehet a számítógépes rendszeren keresztül érdeklődni az igazolvány elkészültéről.

Az igazolványt meghatalmazással is át lehet venni, amelynek formai kelléke: az igazolványt kérelmező az igazolvány átvételére jogosítja fel a meghatalmazott személyt, akinek neve, lakcíme és igazolványszáma is legyen feltüntetve. Szerepeljen a meghatalmazásban a meghatalmazó neve, személyi adatai: születési év, hó, nap, anyja neve, leánykori neve, igazolvány száma és lakcíme is, valamint az aláírása. A meghatalmazáson 2 tanú olvasható neve, lakcíme, igazolvány száma és aláírása is szükséges.

Egy meghatalmazott több igazolványt is átvehet.

Az igazolványok átvételi ideje: